

SXEDIO.J59

19.2.1964: Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΠΡΟΕΔΡΕΥΕΙ ΣΥΣΚΕΨΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΤΗΜΑ ΣΕ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΝΑ ΕΠΙΤΥΧΕΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΟΜΑΛΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ (Επίσημα ανακοινωθέντα **19.2.1964 -4.3.1964**)

Ενώ συνεχίζονται οι συγκρούσεις μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων κατά τον Φεβρουάριο του **1964** ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος μεταβαίνει στην πόλη Χρυσοχούς και την Πάφο όπου προεδρεύει συσκέψεων με στόχο να συμβάλει στην μείωση της έντασης και την εξασφάλιση ομαλής συμβίωσης των κατοίκων του Κτήματος σε ειρηνική ατμόσφαιρα.

Τα επίσημα ανακοινωθέντα που κατέγραφαν τα γεγονότα από τις **19** Φεβρουαρίου μέχρι τις **4** Μαρτίου ως και δημοσιεύματα εφημερίδων έχουν ως εξής:

19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1964

- Η Αυτού Μακαριότης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, συνοδευόμενος υπό του Υπουργού Εσωτερικών κ. Πολυκάρπου Γιωρκάτζη, του εκπροσώπου του Γενικού Γραμματέως των Ηνωμένων Εθνών Στρατηγού Γκιάνι και του κ. Τάσου Παναγίδη, μετέβη δι' ελικοπτέρου την **11ην** πρωϊνήν εις την Πόλιν Χρυσοχούς και εκείθεν εις Κτήμα την **1.00** μ.μ.

Εις την Πόλιν Χρυσοχούς ο Μακαριώτατος συνηντήθη μετά Ελλήνων εκπροσώπων της κοινότητος ως και μετά του Τούρκου βουλευτού Πάφου κ. Αζίζ Αλτάϊ, των Τούρκων Μουκταρών των χωρίων Πόλεως και Προδρομίου, ως επίσης και του Τούρκου Μουκτάρου του χωρίου Χρυσοχού. Κατά την συνάντησιν αντιηλλάγησαν απόψεις και εγένοντο εισηγήσεις διά την επαναφοράν της ομαλότητος και της ηρεμίας εις την περιοχή.

Ως αποτέλεσμα κατηρτίσθη εξαμελής μικτή Επιτροπή εξ Ελλήνων και Τούρκων, της οποίας έργον θα

είναι η εξέταση και επίλυση ζητημάτων αφορώντων εις την ειρηνικήν συμβίωσιν των Ελλήνων και Τούρκων κατοίκων της Πόλεως Χρυσοχούς και των πέριξ αυτής χωρίων. Απεφασίσθη επίσης όπως από του απογεύματος της σήμερον μετακινηθούν όλα τα υφιστάμενα φυλάκια και πολυβολεία, ως επίσης και όλα τα οδοφράγματα επί της κυρίας οδού από της Πόλεως Χρυσοχούς μέχρι Κτήματος και των οδών προς τα διάφορα γειτονικά χωρία.

Ο Μακαριώτατος παρέμεινεν επί δύο ώρας εις την Πόλιν Χρυσοχούς, ήκουσε δε διάφορα παράπονα τόσον από Ελληνικής όσον και από τουρκικής πλευράς και έδωσε τας δεούσας συμβουλάς και οδηγίας.

Την 1.00 μ.μ. ο Μακαριώτατος ανεχώρησεν εις Κτήμα, όπου επεσκέφθη πρώτον την Μητρόπολιν Πάφου. Μετέβη εν συνεχεία εις τα γραφεία της διοικήσεως, όπου είχε συνάντησιν μετά του επάρχου Πάφου, του υπευθύνου της αστυνομίας και του επιστρέψαντος εν τω μεταξύ εκ της Πόλεως Χρυσοχούς Τούρκου βουλευτού κ. Αζίζ Αλτάϊ, παρόντων επίσης του Στρατηγού Γκιάνι και του βρεττανού υπευθύνου της εις Κτήμα στρατιωτικής μονάδος. Κατά την σύσκεψιν απεφασίσθη η λήψις διαφόρων πρακτικών μέτρων, άτινα θα βοηθήσουν εις την ύφεσιν της εντάσεως και θα εξασφαλίσουν την ομαλήν συμβίωσιν των κατοίκων Κτήματος εντός ειρηνικής ατμοσφαιρας. Μετά την σύσκεψιν ο Μακαριώτατος, μετά του Στρατηγού Γκιάνι και του Τούρκου βουλευτού Αλτάϊ επέβησαν αυτοκινήτου και περιώδευσαν τον ελληνικόν και τουρκικόν τομέα της πόλεως.

Προ τη αναχωρήσεως του εκ Κτήματος ο Μακαριώτατος συνηντήθη μετά των Ελλήνων βουλευτών Πάφου, ως και μετ άλλων παραγόντων, επεσκέφθη δε επίσης το Αρχηγείον της Αστυνομίας Πάφου.

Κατά τας επισκέψεις του ταύτας, κατά τας οποίας εγένετο δεκτός και υπό των Τούρκων με πολύ φιλικά αισθήματα, ο Μακαριώτατος διεπίστωεν ύφεσιν της εντάσεως και βαθμιαίαν επαναφοράν της ομαλότητος εις την Πάφον.

- Κηδεύθηκε ο αγωνιστής Μιχαλάκης Νίκου

Μακρίδης, **18** χρόνων, γιος του γνωστού παράγοντα του Λευκονοίκου Νίκου Μακρίδη. Σύμφωνα με την εφημερίδα ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ (19.2) ο Μακρίδης έπεσεν εν τη εκτελεσει του καθήκοντος του" ενώ φρουρούσε στην περιοχή του χωριού του.

- Σύμφωνα με την ίδια εφημερίδα οι τούρκοι κάτοικοι του χωριού Βιτσάδα επέβησαν σε φορτηγά και μεταφέρθηκαν στο αμιγές τουρκικό χωριό Κνώδαρα. Αυτό έγινε ύστερα από έκρηξη που προκάλεσαν έξω από το κατάστημα του κοινοτάρχη Αγγελή Μελετίου. Ο κοινοτάρχης ειδοποίησε τη Χωροφυλακή που έφθασε επί τόπου και ανέλαβε δράση. Αρχικά οι τούρκοι συγκεντρώθηκαν στον τουρκικό τομέα της κοινότητας και στη συνέχεια μετακόμισαν ομαδικά στα Κνώδαρα.

20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1964

- Περί την 1ην μ.μ. της σήμερον Τούρκοι τρομοκράται εκ Πάνω Γιαλιάς ήνοιξαν πυρ διά μυδραλλιοβόλων κατά του σταθμού χωροφυλακής Γιαλιάς εξ αχυρωμένων θέσεων έναντι του χωριού. Οι τρομοκράται έρριψαν περί τους **30** πυροβολισμούς. Οι δυνάμεις Ασφαλείας δεν ανταπέδωσαν το πυρ.

- Οι εκ Γιαλιάς Τηλέμαχος Δαμιανού, ηλικίας **27** ετών, και Τάκης Ανδρέου, ηλικίας **25** ετών, ενέπεσαν την 1ην μ.μ. της σήμερον εις ενέδραν στηθείσαν υπό Τούρκων στασιαστών, καθ' ον χρόνον εταξίδευσον εκ Γιαλιάς εις Πόλιν, επιβαίνοντες μετοσυκλέττας. Οι ενεδρεύοντες Τούρκοι ανέμενον πλησίον γεφύρας παρά το χωρίον Γιαλιάν. Αμφότεροι οι νέοι ετραυματίσθησαν, η κατάσταση δε του ενός εξ αυτών είναι πολύ σοβαρά. Ούτοι διεκομίσθησαν εις το νοσοκομείον Πόλεως. Οι επιδρομείς εχρησιμοποίησαν τυφέκια και αυτόματα όπλα.

25 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1964

- Περί την **9.15** π.μ. ώραν της χθες τέσσαρες

Ελληνες Κύπριοι εκ του χωρίου Νέτας της επαρχίας Αμμοχώστου επυροβολήθησαν υπό δύο Τούρκων εξ αποστάσεως **50** υαρθών περίπου, καθ' ον χρόνον ούτοι ευρίσκοντο εις την τοποθεσίαν Άγιος Γιάννης, επί της συνοριακής γραμμής μεταξύ των χωρίων Νέτας και Αγίου Συμεώνος, ασχολούμενοι με την καλλιέργειαν των αγρών των. Ουδείς ετραυματίσθη. Κατά την διάρκειαν ετέρου επεισοδίου εις το χωρίον Κελοκέδαρα, της επαρχίας Πάφου, ο Γεώργιος Περικλέους Κόκκινος επυροβολήθη υπό τεσσάρων Τούρκων οπλοφόρων καθ' ον χρόνον ούτος ευρίσκετο εντός της μάνδρας του. Όταν μέλη της Χωροφυλακής μετέβησαν ες την σκηνήν του επεισοδίου, ανεκάλυψαν ότι είχον κλαπή εξ αίγες.

- Τούρκος εκ Λάρνακος ονόματι Μπεχρή Γιουσούφ, ηλικίας **37** ετών, μετέβη σήμερον το απόγευμα εις τον Αστυνομικόν σταθμόν της Πύλης Πάφου, όπου κατήγγειλεν, ότι προ δέκα τριών περίπου ημερών, εδάρη ανηλεώς υπό Τούρκων εις Λάρνακα, επειδή ευρίσκετο, εις φιλικάς σχέσεις μετά των Ελλήνων. Ούτος διεκομίσθη εις Λευκωσίαν υπό Τούρκων στασιαστών, όπου εκρατήθη εν απομονώσει εις μίαν οικίαν ομού μετ άλλων προσώπων. Σήμερον κατώρθωσε να διαφύγη εις τον ελληνικόν τομέα της Λευκωσίας.

26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1964

- Την πρωίαν της σήμερον το υπό τα στοιχεία **ΤΑΑ754** λεωφορείον της εταιρείας Ευσταθίου Κυριάκου επυροβολήθη υπό Τούρκων τρομοκρατών πλησίον του χωρίου Επισκοπής καθ' ον χρόνον ήλαυνεν εκ Πάφου εις Λεμεσόν. Ο οδηγός του λεωφορείου και οι επιβαίνοντες τούτου πέντε επιβάται ουδέν έπαθον. Εθραύσθη ο ανεμοθώραξ του οχήματος.

- Ο ιατρικός λειτουργός Κάτω Πύργου Τάκης Ιωαννίδης επεσκέφθη την πρωίαν της σήμερον την Μανσούραν κατόπιν παρακλήσεως των τούρκων κατοίκων του χωρίου. Ο ιατρός εξήτασε **15** τούρκους εκ των χωρίων Κόκκινα, Άγιος Θεόδωρος και Μανσούρα και

έδωσεν εις αυτούς φάρμακα. Οι Τούρκοι εξέφρασαν τον ενθουσιασμόν των διά την επίσκεψιν του ιατρού.

- Ο εκ του χωρίου Μια Μηλιά ποιμήν Δημήτρης Κωστή Κούρρης επυροβολήθη υπό Τούρκων τρομοκρατών και ετραυματίσθη σήμερον το απόγευμα εις την περιοχὴν βορείως του Βορείου Πόλου εις Καϊμακλί. Ο πυροβοληθείς, όστις ετραυματίσθη εις τον δεξιόν βραχίονα, διεκομίσθη εις το Γενικόν Νοσοκομείον Λευκωσίας.

- Σήμερον το απόγευμα αριθμός εργατῶν εκ του χωρίου Αργάκα ανεχώρησαν εκ του χωρίου των δι' αυτοκινήτου διά να μεταβούν εις Άγιον Μερκούριον προς επιδιόρθωσιν υδροσωλήνος εις τον οποίον είχαν προκληθῆ ζημίαι υπό Τούρκων εκ του χωρίου Μακούντας. Ολίγον μετά την αναχώρησιν των εργατῶν εκ του χωρίου ηκούσθησαν έκρηξις και αριθμός πυροβολισμῶν εκ της κατευθύνσεως προς την οποία υπετίθετο ότι θα μετέβαινον. Υπάρχει φόβος ότι οι εργάται ενέπεσαν εις ενέδραν τεθείσαν υπό τούρκων εκ Μακούντας. Η χωροφυλακή σπεύδει εις τον τόπον του επεισοδίου προς διεξαγωγὴν ερευνῶν.

-Ο εκ Πόλεως Χρυσοχούς Μουσταφά Κιαζίμ, 60 ετῶν, ἀπήχθη την πρωΐαν της χθες υπό Τούρκων τρομοκρατῶν καθ' ον χρόνον μετέβαινε εις τον αγρόν του εις την τοποθεσίαν Ποταμός Αη Γιαννιου. Ο Κιαζίμ συναναστρέφετο Ελληνας, παρ όλας τας προειδοποιήσεις και την επ' αυτού ασκηθείσαν πίεσιν Τούρκων εξτρεμιστῶν, όπως μετακινηθῆ μετά της οικογενείας του εις το Τουρκικόν Λύκειον Πόλεως. Οι απαγωγείς του Κιαζίμ επέβαινον αυτοκινήτου υπό τα στοιχεία AS169.

27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1964 (Εφημερίδα Ο ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ): Τούρκοι πυροβόλησαν και τραυμάτισαν σοβαρά στους αγρούς μεταξύ των χωριῶν Μιας Μηλιάς και Χαμίτ Μάνδρες κοντά στον αμερικανικό Ραδιοσταθμό τον βοσκό Δημήτρη Κουρή 50 ετῶν, από τη Μια Μηλιά. Απεπειράθησαν επίσης να κλέψουν το κοπάδι του.

29 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1964

- Ελλην ποιμήν εδολοφονήθη το απόγευμα της σήμερον υπό ενόπλων Τούρκων καθ' ον χρόνον ούτος έβασκε το ποίμνιον του εις την περιοχήν Αγίου Ερμούλου της επαρχίας Κυρηνείας. Το ποίμνιον του εκλάπη.

- Εξερράγη σήμερον μάχη εις το μικτόν χωρίον Άγιος Θεόδωρος της επαρχίας Λάρνακος, όταν Τούρκοι τρομοκράται ήνοιξαν πυρ κατά των Ελλήνων κατοίκων του χωρίου. Επεκράτει έντασις εις το χωρίον κατά την διάρκειαν των τελευταίων ολίγων ημερών λόγω της εξαιρετικώς προκλητικής στάσεως των Τούρκων κατοίκων. Βρετανικά στρατεύματα ευρίσκονται τώρα εις την σκηνήν των επεισοδίων. Ο έπαρχος Λάρνακος κ. Φοίβος Ζαχαριάδης και ο Μουντερίσοχλου, Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, επεσκέφθησαν ωσαύτως το χωρίον και προσπαθούν να αποκαταστήσουν την ηρεμία.

2 ΜΑΡΤΙΟΥ 1964

- Τέσσαρες Τούρκοι στασιασταί, ωπλισμένοι δι' ενός μπρεν και τριών τυφεκίων, επετέθησαν εναντίον τριών Ελλήνων Κυπρίων ποιμένων από το χωρίον Σύσκληπος, της επαρχίας Κυρηνείας. Οι στασιασταί έρριψαν κατά των ποιμένων περί τους 70 πυροβολισμούς. Οι ποιμένες έβασκον τα πρόβατά των εις την τοποθεσίαν Καλαμπάκια, μεταξύ των χωρίων Σύσκληπος και "Πιλέρι". Ουδείς έπαθε τι, οι δε στασιασταί εθεάθησαν αποσυρόμενοι εις ορεινόν ύψωμα υπέρ την τοποθεσίαν "Γομαρίστρα", όπου ως γνωστόν διατηρούν οχυρόν.

- Αρμένιος έμπορος παρημποδίσθη σήμερον την πρωίαν υπό Τούρκων στασιαστών να απαοσύρη τρόφιμα εκ της αποθήκης του, ευρισκομένης εις την περιοχήν Νεοαπόλεως, εν Λευκωσία. Ο έμπορος, είχε μεταβή εκεί

με φορτηγόν αυτοκίνητον και αχθοφόρους, διά να αποσύρη ποσότητα τροφίμων. Καθ'ον χρόνον διενήργει την φόρτωσιν, ενεφανίσθησαν Τούρκοι στασιασταί, οίτινες εξηνάγκασαν τον ιδιοκτήτην της αποθήκης να εκκενώση το όχημα και να απομακρυνθή.

3 ΜΑΡΤΙΟΥ 1964

- Έλληνες εκ του χωρίου Λετύμπου, της επαρχίας Πάφου, επυροβολήθησαν τη πρωΐαν της σήμερον υπό Τούρκων τρομοκρατών όταν μετέβησαν εις την τοποθεσίαν Κάτω Παναγιά, διά να κλαδεύσουν τους αμπελώνας των. Οι επιδρομείς είχον καταλάβει θέσεις εις τα εγγύς υψώματα. Οι Έλληνες ανταπέδωκαν το πυρ. Η μάχη διήρκεσε περί τας δύο ώρας.

- Ο εξ Αγίου Γεωργίου Κυρηνείας Μάρκος Νικόλα Βούρκας κατήγγειλεν εις την Αστυνομίαν ότι καθ'ον χρόνον εταξίδευε περί την **3.30** μ.μ. της σήμερον παρά την Κυρήνεια επυροβολήθη ανεπιτυχώς υπό ενόπλων Τούρκων εκ του χωρίου Τέμπλος

4 ΜΑΡΤΙΟΥ 1964

- Κατ' ανακοίνωσιν του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών, ο εξ Ομορφίτας Κιαμήλ Οσμάν, ηλικίας **34** ετών, υπεβλήθη την πρωΐαν της σήμερον εις εγχείρησιν γαστρικού έλκους εις το Γενικόν Νοσοκομείον Λευκωσίας. Ο Οσμάν είχε δραπετεύσει την **1**ην Φεβρουαρίου εκ του τουρκικού τομέως, που υπεβάλλετο εις κακομεταχειρίσιν και άλλας ταλαιπωρίας υπό των Τούρκων τρομοκρατών.

- Την **12.30** μ. της σήμερον δύο μηχανοκίνητοι περίπολοι της Χωροφυλακής μετέβησαν εις το μικτόν χωρίον Καζάφανι της Επαρχίας Κυρηνείας κατόπιν πληροφοριών, ότι ένοπλοι Τούρκοι εθεάθησαν πλησίον του Τουρκικού δημοτικού σχολείου, το οποίον συνορεύει προς τον ελληνικόν τομέα του χωρίου. Αι περίπολοι επυροβολήθησαν υπό Τούρκων τρομοκρατών χρησιμοποιούντων αυτόματα τύπου μπρεν και τυφέκια ο

Αστυνομικός Γεώργιος Καραολής ετραυματίσθη
σοβαρώς και διεκομίσθη εις το νοσοκομείο Κυρηναίας.